

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 12 Julii, 1766.

Aurum per medios ire satellites,
 Et perrumpere amat laxa, potentius
 Ictu fulmineo. HORAT.

Jag swär wid ducater, caroliner, sedlar och alt
 hwad som kan lyfta en stimpore ur stoffet,
 at jag håldre wil wara död, än fattig? Herr
 Dumhjerne, en ganska hederlig yngling här i sta-
 den, och en hjertans täcker unge (Arminstone såges
 våra flickor andäktigt sucka för honom i kyrkan,
 och på assembleer) bestormade, här om dagen,
 med dessa orden, allas örnhinnor, i et saltår.

Jag såg efter min hatt och gick hem, förretad
 öfwer det intryck, dessa orden gjordt i mit sinne,
 och den seger, som denne storprataren höll på at
 vinna öfwer mine fördomar. Ach huru så lyckli-
 ge medborgare, tänkte jag, om pengar utgöra
 lycksaligheten!

Från barndomen hade så wäl förälbrar, som
 mine andre ledare, ospart all möda at inbilla mig,
 det bygden endast gör en människa lycksalig, och

at et stort och prägtigt stenhüs ofta hyser en usling; när en låg kofa bebos af en, i sin ofkuld och sinnes lugn, lyckelig människa. Denna läran föreställdes på et intagande sätt, och jag blef så mycket mera kär i hånne; som jag hade det något, at, här och där, se en fattig och tillika lyckelig medborgare, som, långt ifrån at afundas öfwer en rik granne, råknade så många nögsamma, som denne bekymmersfulla stunder, och deltog i den oro, som plågade hans sinne.

Den ofkyldiga landsbygden hade gifwet mig denna torra lëran, och jag hade ännu ej sedt Göteborg, som skulle komma mig til at glömma hånne. På et enda ställe hade jag, tilförene, ej sedt så många rikedomar, så mycket öfverflöd, och lätt förwårswad wålmagt, som här. Redan begynte jag misstränka mine ledares sedo-regler, och wid en stor cassa altid se lyckaligheten. Ehuru liten aftning jag annars bår för Herr Dumhjerne; måste jag dock tilstå, at hans utlåtelse öpnade ögonen på mig, och gaf mig anledning til at nogare estertänka saken.

Jag hade i början waret enfaldig, (hwem kan fordra god smak af bondeläller och landtjunkare) och trodt at dygd och wett endast gjorde människor lyckaliga; men huru blef jag icke bedragen! jag råfode i bekantskap med en man, hwilken, med djup insigt, altid sökt förena et ärbart upförande; men hade icke des mindre swulter til döds; om ej hans far, en gammal knarrig gubbe, just wid detta tilfället, blifwet så artig mot sonen, at han tog affsed ur werlden. En

En ung sprått, som ägde mera mynt än wett, hade fäst i minnet några af de lärdes namn och satsar, och talade både fritt och fråkt i de allvarsamaste saker, höls för en liten afgud, förr än han weste sjelf at han war människa: myntet drog gossen fram, och dårskapen talade för honom.

I forne dagar war werlden så dum, at hon hedrade endast flit och werkeliga förtjenster: en fattig och nedrig födsel war aldrig något hinder på wågen til heder: mitt i årans stöte råfades den rikes och den fattiges söner, och woro snart flågingar, på dygdens wagnar, utan at blodet weste af den ringaste bekantskap. Jag rodnar sjelf för de förmögnes råkning, när jag hörer omtalas, at en walmars jacka blifwet förbytt i en sammets råck: den grofwa blodden stämmer ju, dagtadt alla prydnader, bort hela saken.

Wår uplysta werld inser detta: guldets egen- skaper låra, tillsörene, ej waret så noga bekanta som nu, och de gamle natur-forskere måste nöd-wändigst hafwa flumrat: 10000 daler, på ett ställe samlade, draga hatten af hufwudet på den förbigående, och åro dår 50000; står peruken i fara at följa med: tunnor guld sätta frampen i ryggen på solt, och hela medicinska faculteten kan icke bota honom. Narraktiga försök, at willa ernå heder, utan genom pengar! På detta sättet sökes han med en otrolig fördel: när mödosamme dagar, och sömnlösa nätter lönas med förakt; wråker ofta guldets den i högstatet, som, i hela sin förflutna lifstid, sofwet så starkt, at han

waknar först wid denna Skafningen. Han sitter likwäl där, sedan han fått stryka sömnen ur ögonen, och gispa ut, med det anseende, som hade han med matta sjäat sökt och hunnet äran. Det förunderligaste är, at guldet hedrar intet ägaren ensom: skundom är alt hederligt, ända ifrån Herren sjelf, intil busen på kuff-sätet och grollen för wagnen.

Credit gör nästan detsamma som pengar, och har satt mången på fötterna: den som har honom gör underwerk; ty han hedras för guldet, hwilket han aldrig ägde; och ser gammalt hederligt folk äfwen så stint i synen, som han sjelf hade swettats för sin tidiga wälmagt.

Så känna den fattige; twärt om, den rike råknar wänner i tjugtals: dessa stå på spronget wid minsta wink, dricka guldets skål, under egarens namn, och sätta barmhertighets gerningar ut på interesse. Guldet äger utomdes en salsam egenkap: sällan ser man en rik lagbrentare. De för mögne inse, med lätthet, lagens fordringar, och lefwa merendels obrotflige, mitt i den förföriska werlden. Med så ord: de rike endast tyckas lefwa lyckligt, och dö ärofult. Min wån, på dessa tankar har Herr Dumhjerne bragt mig. Har han förfört mig, så rätta och hånge; men et wil jag såga dig, under syra ögon: Herr Dumhjerne blir swärast at få til rätta; ty han är rik.

Hastige

Hastige Tankar.

Du tåka tid, du årets heder,
 Säg, hvarför flyndar du så bort?
 Et någe, som är alltför kort,
 Vårt sinne blott til ångslan leder.
 Om wintren, med sin snö och is,
 Naturen ständigt höll i dwala;
 Wi sluppe då med långtan tala
 Om sommartidens paradis.

Jag sålede i min flugga tänkte,
 När jag naturens fågning såg,
 Och alla sinnen, där jag låg,
 Uti et djup af wällust dränkte.
 Jag wille ewig sommar ha;
 Blott, at se Gud uti naturen,
 I himmel, jord, i haf, och djuren,
 Och sen mit sista affked ta.

Men ach, j ast för tåcke lunder!
 Just då naturen tyckes dö;
 Kan man i wintrens falla snö
 Se tåta spor af Herrens under.
 Hwar tid sin egen förmån har,
 Och jämwäl sina små bekymmer,
 Från hwilka ingen mänska rymmer,
 Som någon del i werlden tar.

Stads-nyheter.

Götheborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 9 Julii, 1766.

London	-	-	-	75	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	-	69 $\frac{1}{2}$	-	M: f R:mt.

Inkommen är Skepparen Swen M. Palm isfrån Hamburg med barlast och litet packhus-gods.

Utgångne äro Skepparne William Smith och John Nairn til Lieth, Robert Blair til Dumfries, Henry Asbridge til Witthehaven med järn och bräder, Olof Bleckman til Rochelle med barlast och träwaror, samt William Leplie til Belfast med järn.

Små Kyrko-tidningar.

I Lyfka-Församlingen födde 2 barn.

I Kronhus-Församlingen födde 2 barn: Wigde Handtlångaren Olof Köpberg och Enkan Greta Håfandsdotter Berg; Soldaten Johannes Lindberg och des trolofwada Fästewinna, Anna Maria Holm: Dödde en Soldat, af feber; och et barn, af bröstwärt.

Kund,

Kundgörelser.

Som, efter de af Kongl. Majestät Allernådigst
 gillade desseiner, en hwälfd brygga af sten öfver
 östra hånnen, frammanföre Spanmåls gatan här
 i Götheborg, samt en stenhus-bygnad, til Manu-
 factur-smides förwar, på järnwågs-platsen,
 jämte en brygga af trä, midt däremot öfver ca-
 nalen, på södra sidan om wågen, nästinstundande
 år 1767, komma at upföras; altså och emedan desse
 bygnader uppå Stadens Rådhus, den 5 näst-
 stundande September, kl. 10 före middagen,
 komma at under entreprenade utbjudas til dem,
 som desamma til upförande, för lindrigaste kost-
 naden, sig åtaga wilja; ty warder sådant här-
 med almänneligen kundgjordt, på det de, som i
 desse entreprenader åstunda ingå, måga på berör-
 de tid och ställe hos Magistraten sig infinna och
 sina anbud göra, kunnande imedlertid i Stadens
 Contoir bese de, til dessa bygnader, författade dessei-
 ner och deviser. Hwilket til esterrättelse lårder.
 Götheborgs Rådhus, den 4 Julii 1766.

Borgmästare och Råd.

Höste-Tings terminerne uti Håradshöfdingens
 Herr Niclas Brunjeanssons Domsaga
 år 1766.

Den 16 September med Åskims och Östra Hi-
 singe härader, i gästgifware-gården Kjärra.
 Den 3 October med Inlands Torpe härad, i
 gästgifware-gården Holm.

Den

Den 9 dito med Inlands Södra härad, i Staden Kongelf.

Den 17 dito med Westra Hisingrs härad, på samma ställe.

En half hemsörare-båt, med Frå-rättigheten, och alt des behör, är til salu, med den förman, at, om köpare åstunda hafwa credit på halfwa köpe-Fillingen, så kan den lemnas til årets slut. Närmare underrättelse fås hos Perukemakaren Lars Swart.

En nått och wålgjord nyckel är funnen på gatan, och lemnad i mit förwar. Ågaren behagat at angifwa sig, då han skal få sit igen.

Fyra wilssefarande ånder hafwa inqwarterat sig på et ställe, imellan Tyska- och Kempe-bryggan: närmare underrättelse lemnas munteligen at ågaren.

Den som wet sig, hos Madame Gardin, på Drottninge-gatan, hafwa pantsatt, för mer än et år sedan, en mans-räck af brunt camelott, påminnes, at den återtaga inom 14 dagar; emedan, i annor händelse, med panten lagfares.

Nästkommande Torsdag, som är den 17 dennes, börjas åter målskjutningen wid Bagare-gården, då guld-uret kommer at tillerkännas den som träffar bäst: desförinnan behaga de Herrar, som härutinnan tänka deltaga, afhemta Fottsedlar uti meuble-boden; på det ej något uppehåll, wid skjutningen, må göras.